

Sirküler No: 2961

Sirküler Tarihi: 27.04.2020

KONU: SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI DURUMLARINDA İŞVERENLER İLE ÇALIŞANLARIN HAKLARI.

Sokağa çıkma yasağı durumlarında işverenler ile çalışanlara tanınan haklar aşağıdadır.

Yarım Ücret (4857 sayılı İş Kanunu)

"Madde 40- 24 ve 25 inci maddelerin (III) numaralı bentlerinde gösterilen zorlayıcı sebepler dolayısıyla çalışamayan veya çalıştırılmayan işçiye bu bekleme süresi içinde bir haftaya kadar her gün için yarım ücret ödenir." hükmü yer almaktadır.

Madde kapsamında, şu ana kadar uygulanan sokağa çıkma kısıtlamalarında kesintisiz olarak bir haftayı geçen bir süre oluşmadığı için ilk bir hafta işçilere yarım ücret ödenmesi söz konusu değildir. İş Kanununda sokağa çıkma yasağı ile ilgili bir hüküm bulunmamaktadır. İlgili Bakanlıkça açıklanan hali hazırda **bir haftayı aşan sokağa çıkma kısıtlama süreleri olmadığı için söz konusu kısıtlamalara ait iş günlerinin işçi lehine yorumlanarak işveren tarafından ücretinin ödenmesini öneririz.**

Telafi çalışması (4857 sayılı İş Kanunu)

"Madde 64 - Zorunlu nedenlerle işin durması, ulusal bayram ve genel tatillerden önce veya sonra işyerinin tatil edilmesi veya benzer nedenlerle işyerinde normal çalışma sürelerinin önemli ölçüde altında çalışılması veya tamamen tatil edilmesi ya da işçinin talebi ile kendisine izin verilmesi hallerinde, **işveren dört ay içinde çalışılmayan süreler için telafi çalışması yaptırabilir. (Ek cümle:25/3/2020-7226/43 md.)** Cumhurbaşkanı bu süreyi iki katına kadar artırmaya yetkilidir. Bu çalışmalar fazla çalışma veya fazla sürelerle çalışma sayılmaz.

Telafi çalışmaları, günlük en çok çalışma süresini aşmamak koşulu ile günde üç saatten fazla olamaz. Tatil günlerinde telafi çalışması yaptırılamaz." hükmü yer almaktadır.

Madde kapsamında; sokağa çıkma yasağı olan iş günlerinde, **sokağa çıkma yasağının sona erdiği günden başlayarak söz konusu iş günleri için işverenlerce 4 ay içinde işçilere telafi çalışması yaptırılabilir.**

İçişleri Bakanlığı genelgeleri ile **20 yaş altı, 65 yaş ve üstü ile kronik rahatsızlığı bulunanlar için sokağa çıkma yasağı uygulamasının yürürlüğe girdiği** ve kamu kaynaklı zorunlu bir karar ile de **birçok iş yerlerinin geçici süreyle kapatılması nedeniyle söz konusu çalışanlar işlerine gidememiştir.** 4857 Sayılı İş Kanunu'nun 40.ıncı maddesi gereği, **işine gidemeyen işçilere ilk bir haftalık sürede işverence her gün için yarım ücret ödenmesi gerekir.** 7 günlük yarım ücret SGK, gelir ve damga vergisine tabi tutularak bordroda gösterilmelidir. (Yarım günlük ücret tutarı 2020 yılı için 98,10 TL'nin altında olanların prime esas kazanç (SPEK) tutarları aylık prim ve hizmet belgesinde (7 gün x 98,10 TL=) 686,70 TL olarak yer almalı, fark prim tutarları işverence ödenmelidir.) Yargıtay'ın yerleşik içtihatları uyarınca **salgın hastalık sebebiyle karantina uygulamasını** "zorlayıcı neden" olarak kabul etmektedir.

Yukarıdaki açıklamalar kapsamında çalışanları olan/olacak işveren veya yetkililerinin uygulamalarını gözden geçirmelerini, değişik uygulamaları olanların gerekli düzeltmeleri yapmalarını önemle hatırlatırız.

Bilgilerinize sunar, sağlıklı günler dileriz.

Ş.A. Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.